

ARPADOVIĆI NA HRVATSKOM PRIJESTOLJU _ 7 R

Nakon dinastije Trpimirovića , na vlast u Hrvatskoj dolaze vladari iz ugarske dinastije Arpadovića. Kralj Koloman zavladao je svim prostorima od Drave do Jadranskog mora, a uz naslov kralja Ugarske uzeo je i naslov kralja Hrvatske i Dalmacije. Koloman je dao povlastice dalmatinskim gradovima poput Raba, Trogira i Zadra. No Kolomonovi nasljednici nisu mogli održati utjecaj Arpadovića na istočnoj obali Jadrana. U Slavoniji organiziraju županije i ubiru poreze, dok u Dalmaciji to nisu mogli. . Da bi ponovo osvojili Zadar, Mlečani su iskoristili Četvrti križarski rat. Mlečani i križari došli su do utvrđenog Zadra 1202 g . Opsada je trajala ped dana. Grad su napustili u proljeće iduće godine. Tada su Mlečani zapovjedili da se Zadar razori.

Feudalno bezvlašće. Pobunivši se protiv toga je plemstvo od kralja Andrije 2 zatražilo da ih zaštiti od samovolje velikaša te ga prisililo da 1222 izda ispravu koju nazivamo Zlatna bula Andrije 2 . Tom ispravom kralj je potvrdio povlastice nižeg plemstva .

Bela4 – Andrijin nasljednik- provala Tatara- oduprli se samo utvrđeni dalmatinski gradovi. Traži oslonac u gradovima. Slobodni kraljevski gradovi- Zlatna bula Bele 4 (1242 g dodijelio naselju na brdu Gradec u Zagrebu . Prava slobodnih kraljevskih gradova: oslobođeni vlasti feudalaca, odgovorni samo kralju, slobodno trguju, ne plaćaju poreze, imaju samoupravu, sami biraju kneza i suca,.

Uspon hrvatskih plemićkih rodova .- najmoćniji među njima knezovi Šubići i krčki knezovi . Sjedište Šubića bila je utvrda Bribir u zaleđu Šibenika, po kojoj se nazivaju i Bribirci . 15 st Pavao 1 Šubić , ban Hrvata i gospodar Bosne. Pored Šubića , svojom se moći isticali i krčki knezovi. U 15st krčki knezovi vladali najvećim dijelom Hrvatskog primorja i Like. U to vrijeme uzeli su i naziv Frankopani

PLAN PLOČE

ARPADOVIĆI NA HRVATSKOM PRIJESTOLJU

- Slaba vlast Arpadovića u Dalmaciji
- Zlatna bula Andrije2
- Bela 4 ; provala Tatara- oduprli se samo utvrđeni dalmatinski gradovi, traži oslonac u gradovima, slobodni kraljevski gradovi- Zlatna bula Bele 4
- Hrvatski plemićki rodovi- Šubići, Frankopani